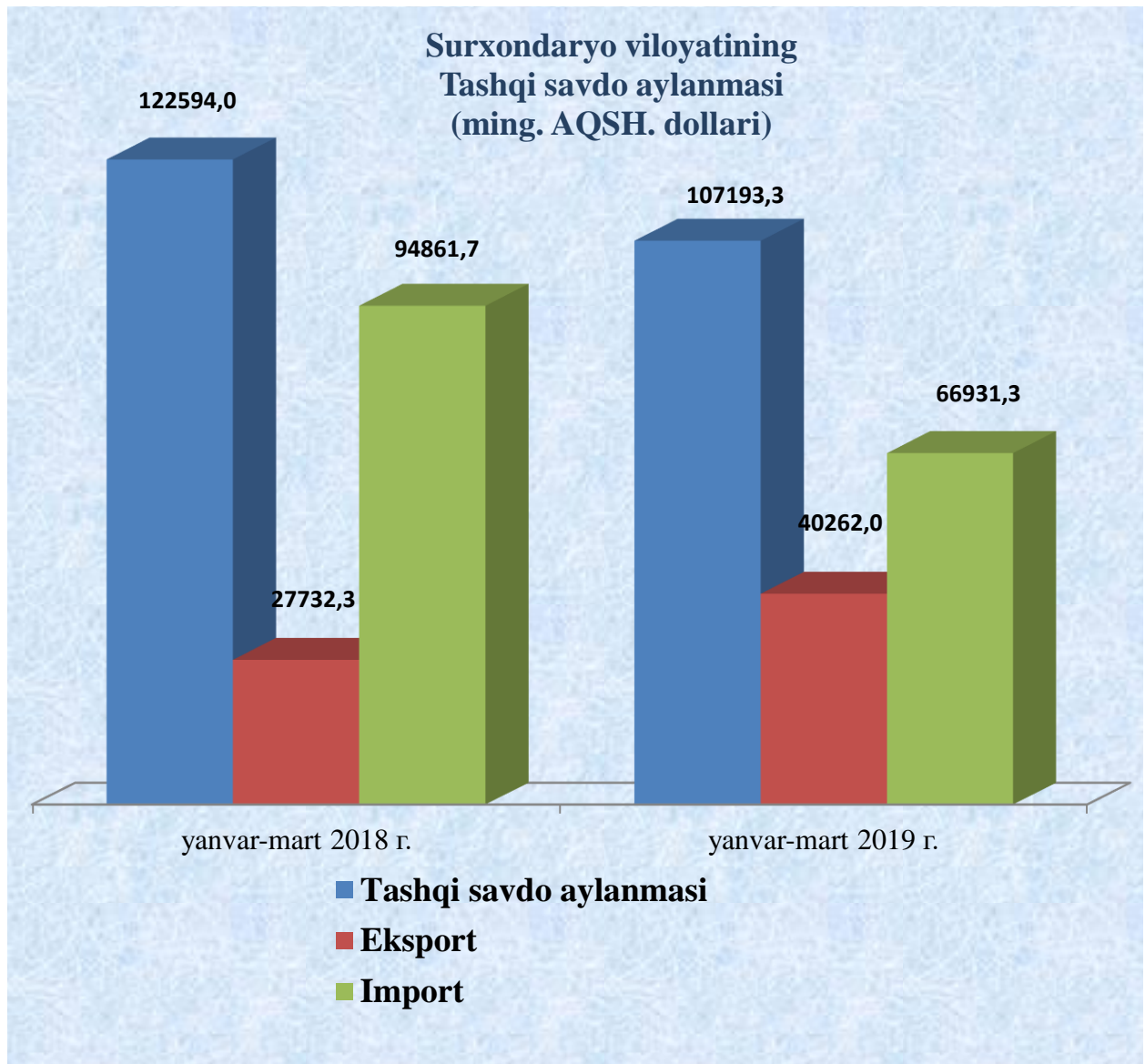

**SURXONDARYO VILOYATINING
TASHQI SAVDO AYLANMASI***(2019-yil yanvar-mart*)*

2019-yil yanvar-mart oyi yakunlariga ko`ra, viloyat tashqi savdo aylanmasi 107193,3 ming. AQSH dollarini tashkil etib, o`tgan yilning shu davriga nisbatan 87,4 % ni tashkil qildi. Shu jumladan, eksport hajmi 40262,0 ming. AQSH dollarga (o`sinh sur`ati 45,2 %) va import hajmi 66931,3 ming. AQSH dollariga yetdi (o`tgan yilning shu davriga nisbatan 29,4 % ga kamaydi.). Tashqi savdo saldosi minus 26669,3 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

So`nggi yillarda hukumatimiz tomonidan sanoat tuzilmasini diversifikatsiya qilishni, eksportni qo`llab-quvvatlash, import o`rnini bosuvchi tovar va mahsulotlarni ishlab chiqarishni yanada oshirilishi natijasida eksport tarkibida sezilarli o`zgarishga erishildi.

Shu bilan birga ta`kidlab o`tish kerakki, 2019-yilning yanvar-mart oyida eksport qilingan tovar va xizmatlar, o`tgan yilning mos davriga nisbatan 12529,7 ming. AQSH dollarga ko`proq eksport qilindi, tovar va xizmatlar importi hajmi esa o`tgan yilning mos davriga nisbatan 27930,4 ming. AQSH dollariga kamaydi.

Surxondaryoviloyati tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega bo`lgan 15 davlat

(2019 yil yanavr-mart)

(mln. AQSH dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o`zgarish sur`ati, %
Xitoy	38655,2	12504,0	26151,1	36,1	2,9 p
Qozog`iston	12071,8	5295,1	6776,7	11,3	72,3
Rossiya	9806,4	5758,0	4048,4	9,1	87,4
Pokiston	8087,0	5245,1	2841,9	7,5	160,7
Afg`oniston	7505,7	7449,5	56,2	7,0	58,5
Koreya Respublikasi	6394,0	0,0	6394,0	6,0	38,6
Belarus	3980,3	158,6	3821,7	3,7	9,4 p
Turkiya	3705,8	746,8	2958,9	3,5	28,7
Tojikiston	3466,1	1018,9	2447,2	3,2	86,2
Turkmaniston	2651,3	78,5	2572,8	2,5	54,6 p
Ukraina	2410,5	226,9	2183,5	2,2	54,8
Eron	1868,7	324,6	1544,2	1,7	3,8 p
Litva	1331,7	116,6	1215,1	1,2	111,8

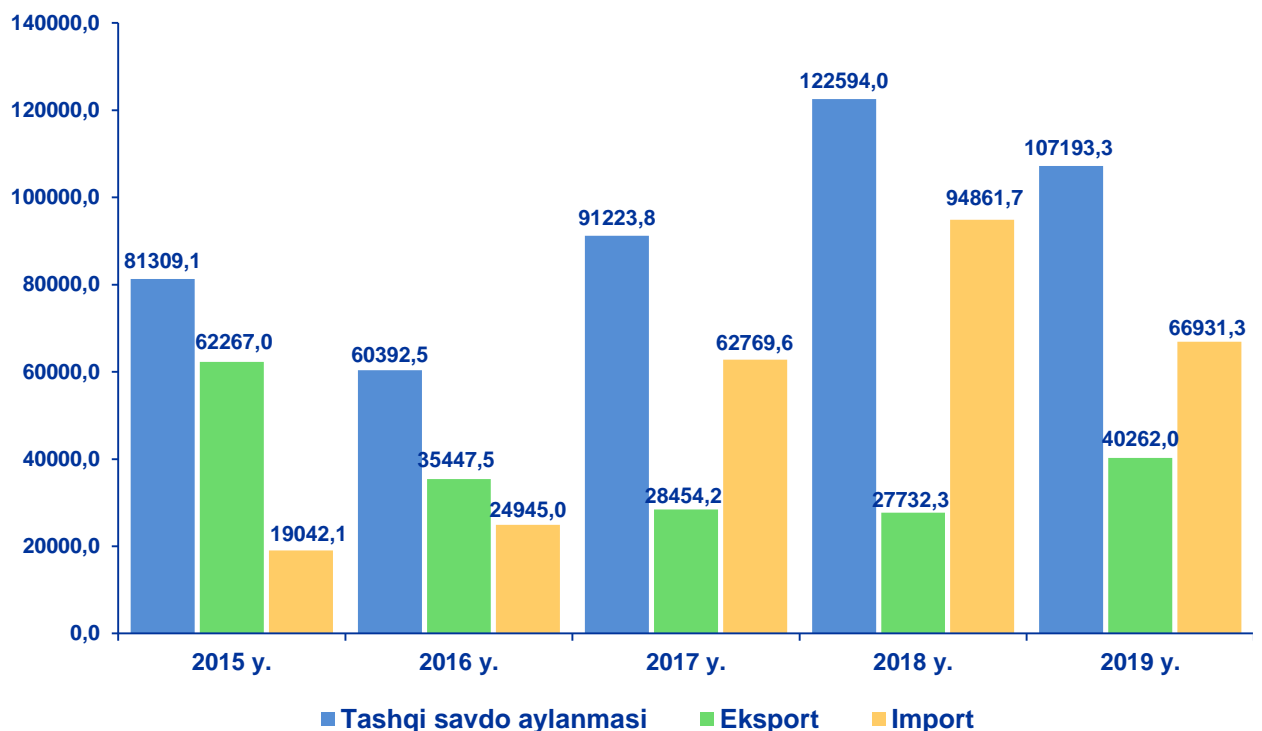
(mln. AQSH dollari)

Davlat nomi	Tashqi savdo aylanmasi	Eksport	Import	Tashqi savdo aylanmasi	
				ulushi, %	o`zgarish sur`ati, %
Vetnam	1097,8	548,1	549,7	1,0	106,3
Hindiston	963,6	0,0	963,6	0,9	99,4

2019-yilning yanvar-mart oyi yakuni bo'yicha tovarlar eksporti bilan shug'ullanuvchi korxonalar o'tgan yilning mos davriga nisbatan 29 taga ko'payib, 103 taga yetdi.

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasi hajmi

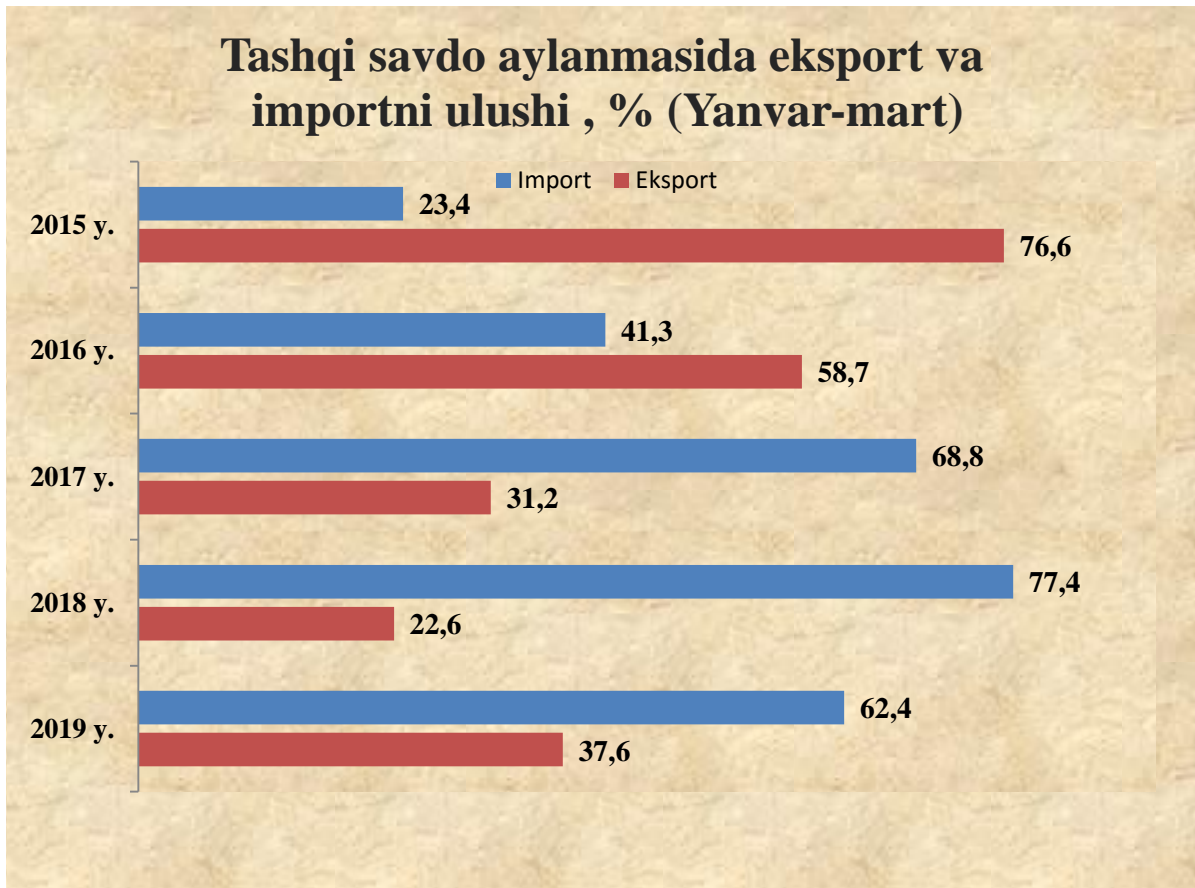
(yanvar-mart, ming. AQSH dollari)

Tashqi savdo aylanmasi dinamikasidan keltirilgan ma'lumotlar ko'rsatkichlarning o'tgan yillarga nisbatan o'sganligini ko'rsatmoqda. Jumladan 2019-yil yanvar-mart oyida tashqi savdo aylanmasi 107193,3 ming. AQSH

dollarini tashkil qilib, o`ngan yilning mos davriga nisbatan 15400,7 ming. AQSH dollariga kamaygan.

Bundan tashqari, 2019-yil yanvar-mart oyida amalga oshirilgan eksport hajmi 40262,0 ming. AQSH dollarini tashkil etib, o`ngan yilga nisbatan 12529,7 ming. AQSH dollariga ko`paydi.

Viloyatimizda tashqi savdoni qo`llab-quvvatlash hamda MDH davlatlari bilan ushbu sohadagi hamkorlikni yanada mustahkamlash bo`yicha olib borilayotgan chora-tadbirlar natijasida 2019-yil yanvar-mart oylarida tashqi savdo aylanmasida MDH davlatlarining ulushi 32,2 % ni (34490,0 ming. AQSH dollari), tashkil etib, hamda tashqi savdo aylanmasi o`ngan yilning shu davriga nisbatan 7,4 % kamaydi.

MDH mamlakatlari tashqi savdo aylanmasida yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar, Qozog`iston, Rossiya, Belarus, Tojikiston, Turkmaniston va Ukraina hisoblanadi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi ulushi 2019 -yilning yanvar-mart oyida 67,8 % ni (72631,7 ming. AQSH dollari)ni tashkil etib, tashqi savdo aylanmasining o`shish surati o`tgan yilning shu davriga nisbatan 75,3% ni tashkil etdi.

Boshqa xorijiy davlatlarning viloyat tashqi savdo aylanmasidagi yuqori ulushga ega bo`lgan davlatlar, Xitoy, Pokiston, Afg`oniston, Koreya Respublikasi, Turkiya, Eron, Litva, Vetnam, Hindiston davlatlari hisoblanadi.

Surxondaryo viloyatiningayrim hamkor davlatlar bilan tashqi savdo aylanmasi dinamikasi

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- mart	2018-yil yanvar- mart	2019-yil yanvar- mart
Xitoy	13380,0	13207,5	38655,2
eksport	2852,7	1570,4	12504,0
import	10527,4	11637,2	26151,1
saldo	-7674,7	-10066,8	-13647,1
Qozog'iston	6098,0	16689,8	12071,8
eksport	2838,7	4023,2	5295,1
import	3259,3	12666,6	6776,7
saldo	-420,6	-8643,5	-1481,6
Rossiya	11809,4	11216,6	9806,4
eksport	2115,2	3810,1	5758,0
import	9694,2	7406,5	4048,4
saldo	-7579,0	-3596,4	1709,6
Pokiston	1228,4	5032,2	8087,0
eksport	237,5	698,9	5245,1
import	990,9	4333,3	2841,9

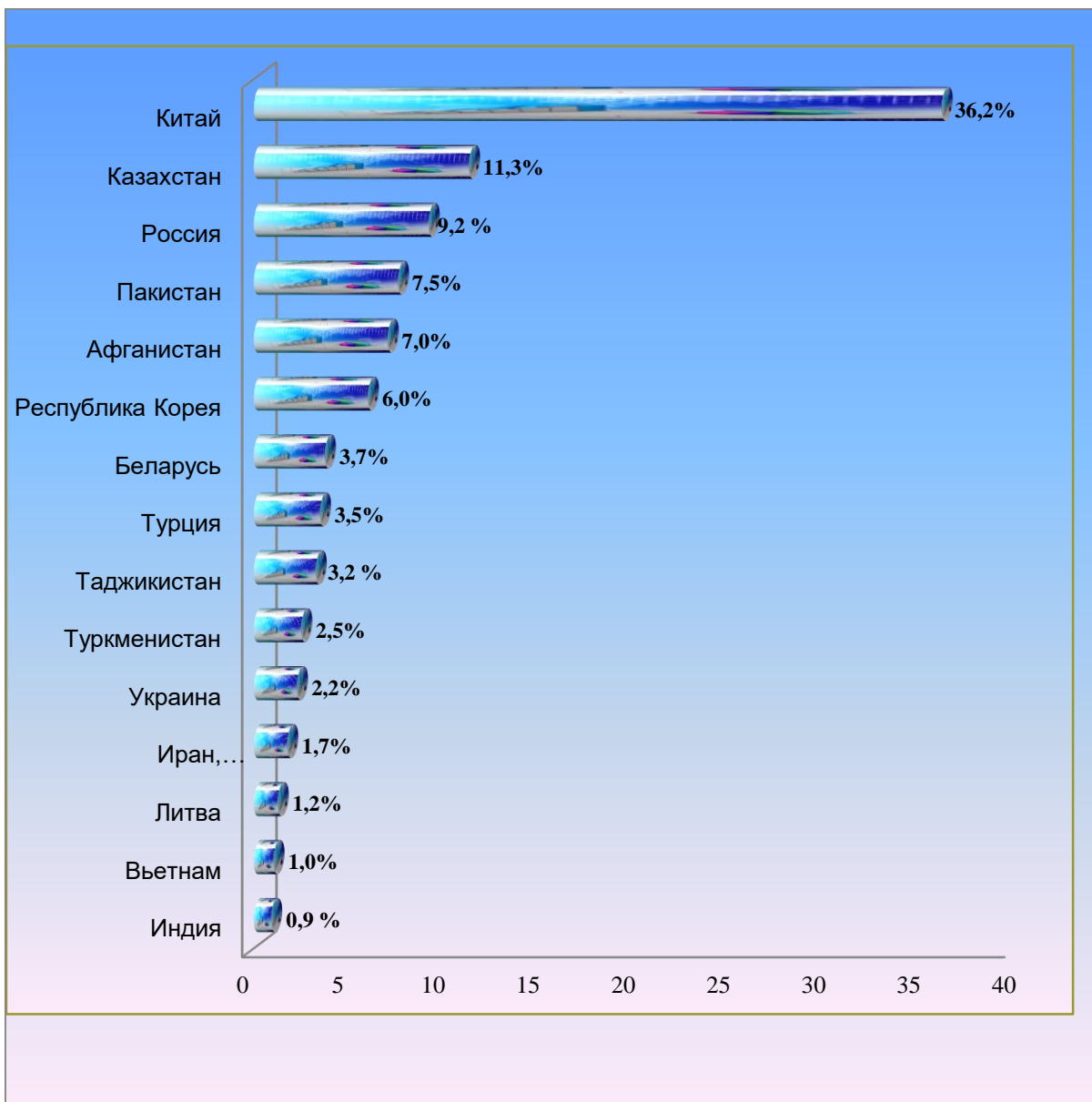
(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- mart	2018-yil yanvar- mart	2019-yil yanvar- mart
saldo	-753,4	-3634,3	2403,2
Afg`oniston	13540,1	12835,4	7505,7
eksport	13536,3	12833,5	7449,5
import	3,8	1,9	56,2
saldo	13532,5	12831,7	7393,4
Koreya Respublikasi	466,3	16553,5	6394,0
eksport	0,0	4,7	0,0
import	466,3	16548,8	6394,0
saldo	-466,3	-16544,2	-6394,0
Belarus	547,3	424,1	3980,3
eksport	0,0	0,0	158,6
import	547,3	424,0	3821,7
saldo	-547,3	-424,0	-3663,1
Turkiya	2476,1	12912,6	3705,8
eksport	309,2	2145,3	746,8
import	2166,9	10767,4	2958,9
saldo	-1857,7	-8622,1	-2212,1
Tojikiston	107,6	4022,7	3466,1
eksport	81,8	81,3	1018,9
import	25,8	3941,4	2447,2
saldo	55,9	-3860,2	-1428,3
Turkmaniston	940,8	48,6	2651,3
eksport	564,3	48,6	78,5
import	376,5	0,0	2572,8
saldo	187,8	48,6	-2494,2

(ming.AQSH dollari)

Davlat nomi	2017-yil yanvar- mart	2018-yil yanvar- mart	2019-yil yanvar- mart
Ukraina	2034,8	4402,5	2410,5
eksport	44,7	192,7	226,9
import	1990,2	4209,8	2183,5
saldo	-1945,5	-4017,1	-1956,6
Eron	2420,5	486,9	1868,7
eksport	835,0	19,8	324,6
import	1585,5	467,1	1544,2
saldo	-750,6	-447,3	-1219,6
Litva	22435,7	1191,3	1331,7
eksport	0,0	0,0	116,6
import	22435,7	1191,3	1215,1
saldo	-22435,7	-1191,3	-1098,6
Vetnam	76,6	1032,8	1097,8
eksport	76,6	999,7	548,1
import	0,0	33,1	549,7
saldo	76,6	966,7	-1,6
Hindiston	1962,8	969,6	963,6
eksport	1653,8	418,2	0,0
import	309,0	551,4	963,6
saldo	1344,8	-133,2	-963,6

2019-yil yanvar-mart oylarida Surxondaryo viloyati savdo aylanmasida ko'proq ulushga ega bo'lgan davlatlar.

EKSPORT

2019-yil yanvar-mart oyida eksport hajmi 40262,0 ming. AQSH dollarga (o`shish sur`ati 45,2 foizga) teng bo`ldi. Eksport tarkibida tovarlar 99,1 2 foiz ulushga ega bo`lib, bular asosan oziq-ovqat mahsulotlari (57,4 2 foizni), to'qimachilik va to'qimachilik mahsulotlarini (40,0 %) guruhlarini hissasiga tog`ri kelmoqda.

Eksport tarkibi

(2019 y yanvar-mart)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`tgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	40262,0	145,2	100,0	12587,8	151,5	100,0	27674,2	142,5	100,0
Paxta-tolasi	46,3	15,0	0,1	46,3		0,4			
Oziq-ovqat mahsulotlari	23101,7	109,5	57,4	9377,7	144,7	74,5	13724,0	93,9	49,6
Kimyoviy mahsulotlar	3,1	50,0		3,1					
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	51,8	5,4	0,1	51,8	3,1 p	0,4			
Mashina va asbob uskunalar	108,1		0,3				108,1		0,4
Xizmatlar	362,5	63,0	0,9	228,0	53,2	1,8	134,5	91,7	0,5
Boshqalar	16588,5	3,5 p	41,2	2880,9	2,1 p	22,9	13707,6	4,0 p	49,5

Eksport tarkibi dinamikasi

(ming. AQSH. dollari)

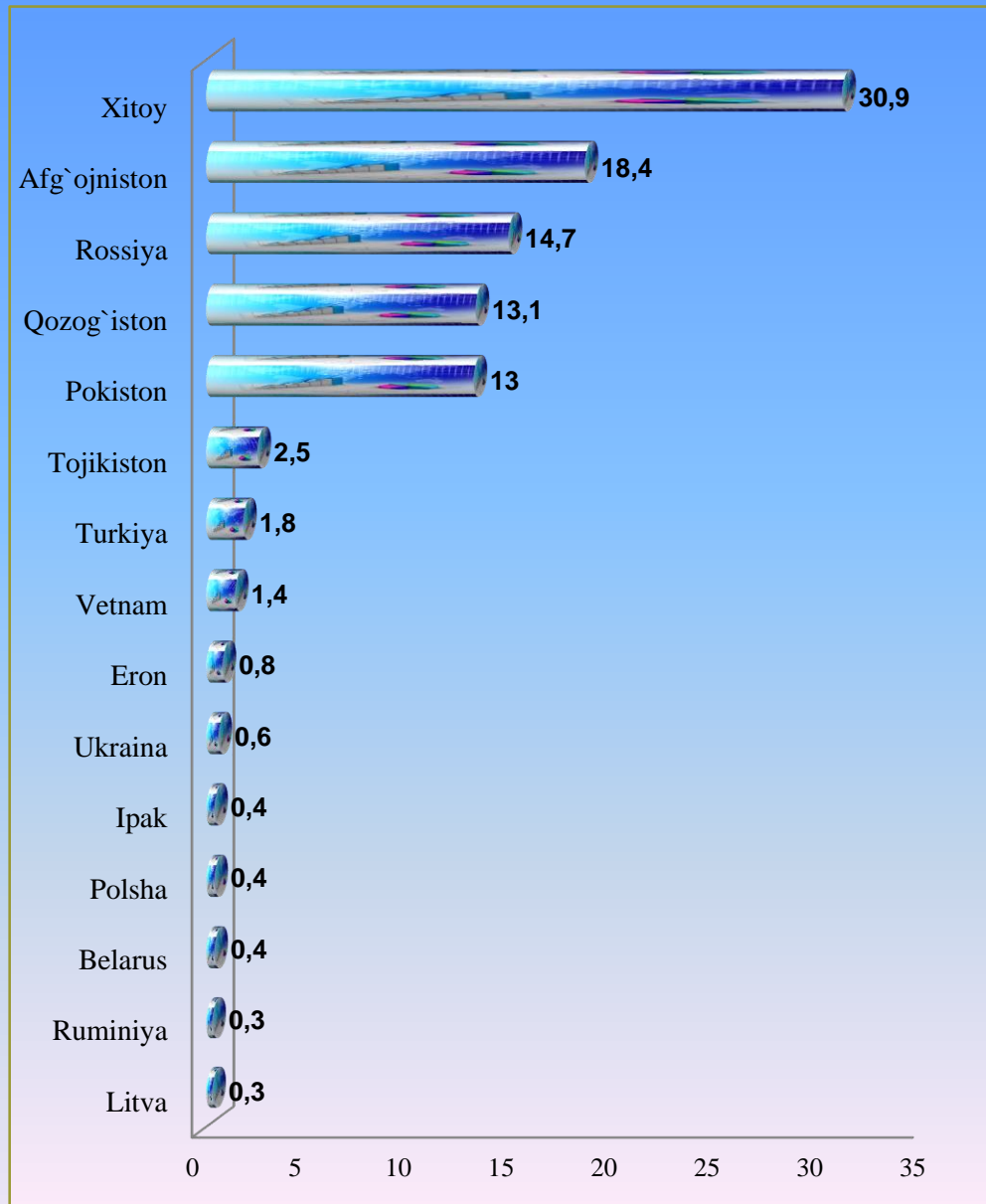
Tarkibi	2015-yil yanvar-mart	2016-yil yanvar-mart	2017-yil yanvar-mart	2018-yil yanvar-mart	2019-yil yanvar-mart
Jami	62267,0	35447,5	28454,2	27732,3	40262,0
Paxta tolasi	40040,7	12027,5	1630,5	309,1	46,3
Oziq-ovqat mahsulotlari	5383,2	11704,6	21928,2	21094,9	23101,7
Kimyo mahsulotlari va buyumlari		0,0		6,2	3,1
Energiya manbalari va neft mahsulotlari		0,0	285,3	957,1	51,8
Mashina va asbob-uskunalar hamda ularning qismlari	7,0	2,0		0,0	108,1
Xizmatlar	13178,0	8234,7	558,0	575,3	362,5
Boshqalar	3658,1	3478,7	4052,2	4789,7	16588,5

Tashqi savdo aylanmasuda tovar va xizmatlar eksporti bo`yicha asosiy hamkor davlatlarlar, Xitoy (30,9% umumiy eksport hajmiga nisbatan), Afg`oniston (18,%), Rossiya(14,7%), Qozog`iston(13,1%) va Pokiston(13,0%), hisoblanadi.

Tovar va xizmatlar eksporti dinamikasi tahliliga ko`ra, 2019-yilning yanvar-mart oyi mobaynida eksport qilingan tovarlar hajmi, 2018 yil shu davriga nisbatan 12742,5 ming. AQSH dollariga ko`p eksport qilindi va 39899,5 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar eksporti esa 362,5 ming. AQSH dollarini tashkil qildi.

Eksport bo'yicha, asosiy hamkorlar uchun tovarlar va xizmatlar bilan tashqi savdo aylanmasi yanvar-mart oylarida Xitoy (39,0 foiz, jami eksportga nisbatan), Afg'oniiston (18,4 foiz), Rossiya (14,7 foiz), Qozog'iston (13,1 foiz), Pokiston (13,0 foiz), va Tojikiston (2,5 foiz) ni tashkil etdi.

Jami eksport hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar (2019 yil yanvar-mart, %)

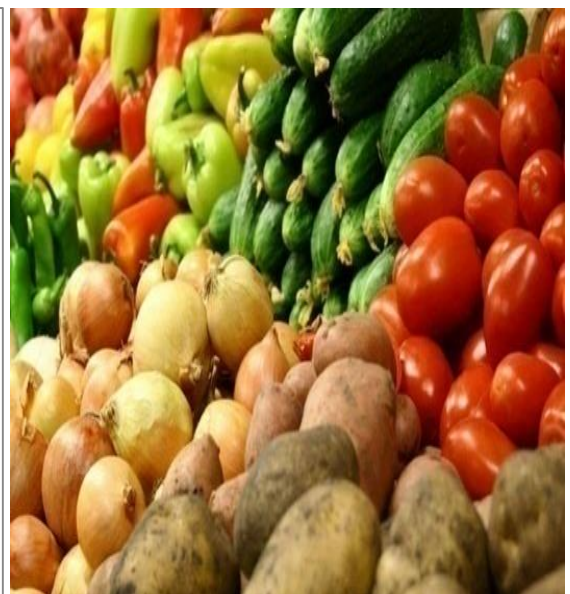
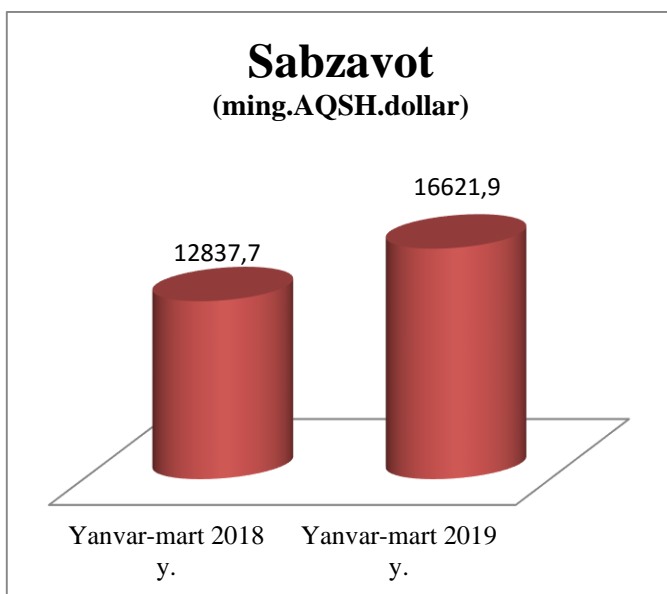

2019 yil yanvar-mart oylarida xizmatlar eksporti hajmi 362,5 ming. AQSH dollarini tashkil etdi, yoki umumiy hajmga nisbatan ulushi 0,9 % ga, va o'tgan yilning shu davriga nisbatan 37,0 % ga kamaydi. Xizmatlar eksportining 63,3 % ni moliyaviy xizmatlar tashkil kiladi. Hamda shu bilan birga Turizm 36,7% tashkil qildi.

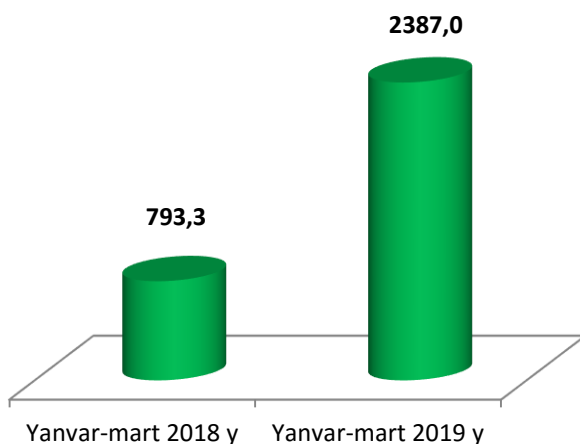
Meva va sabzavotlar

2019 yil yanvar-mart oylarida meva va sabzavot mahsulotlari eksporti 20641,4 ming AQSh dollarni yoki, o'tgan yilning shu davriga nisbatan 34,3 foizga oshdi. Meva va sabzavot mahsulotlari jami eksportga nisbatan ulushi 51,3 foizni tashkil qildi. Jami meva va sabzavot mahsulotlari eksportida meva va rezavorlar 11,6 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 3,0 m), sabzavotlar – 80,5 foizga (o'tgan yili shu davriga nisbatan 30,9 foizga), uzum – 4,0 foizga (53,9 foizga) oshdi. Er yong'oq - 3,9 foizni tashkil etib (o'tgan yili shu davriga nisbatan 32,9 foizga) kamaydi.

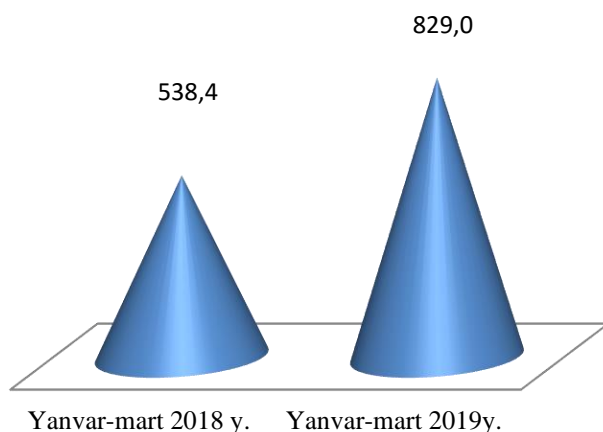
Meva va rezavorlar

(ming.AQSH.dollar)

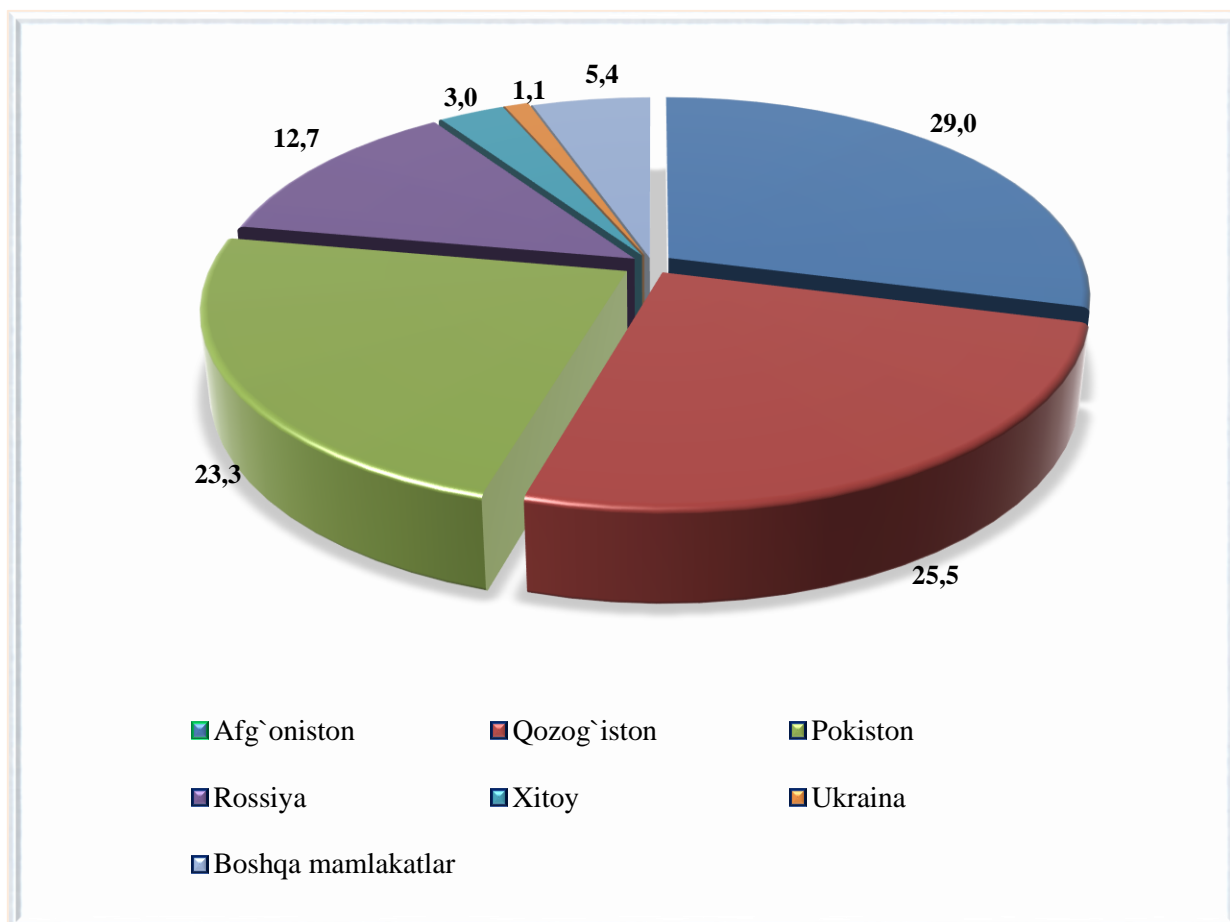
Uzum

(ming.AQSH.dollar)

Meva va sabzavot eksportida asosiy hamkorlar Afg'oniston (umumiy miqdori 29,0 foizni), Qozog'iston (25,5 foizni), Pokiston (23,3 foizni), Rossiya (12,7 foizni) Xitoy (3,0 foizni) va Ukraina bilan (1,2 foizni) tashkil qildi.

Yirik hamkor davlatlar bilan meva va sabzavot mahsulotlarini eksporti (2019 yil yanvar-mart, %)

To'qimachilik mahsulotlarini eksporti

2019-yil yanvar-mart oylarida jami eksportda to'qimachilik mahsulotlari eksporti hajmi 16121,1 ming AQSh dollarini, ulushi esa 40,0 foizni tashkil qildi, yoki o'tgan yil shu davrda nisbatan 3,5 marta oshdi.

	Ming AQSh dollar.	Ulushi, %	O'sish sur'atlari, %
To'qimachilik	16121,1	100,0	3,5 m
shu jumladan:			
yigirilgan ip, paxta	13939,8	86,4	3,7 m

paxta mato	1380,7	8,6	6,1 m
ipak	800,6	5,0	127,9

IMPORT

Joriy yilning yanvar-mart oyida import hajmi 66931,3 ming. AQSH dollariga (o`shish sur`ati 29,4 % kamaydi) teng bo`ldi. Import tarkibida eng katta ulush mashina va asbob uskunalar hamda ularning qismlari (52,3 %), oziq-ovqat mahsulotlari (17,7 %), shuningdek, kimyo mahsulotlari va undan tayyorlangan buyumlar (4,6 %) guruhlariga to`g`ri keldi.

Tovar va xizmatlar importi tarkibi

(2019 yil yanvar- mart)

	Jami			MDH davlatlari			Boshqa davlatlar		
	ming. AQSH dollari	o`lgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`lgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %	ming. AQSH dollari	o`lgan yilga nisbatan, %	umumiy hajmga nisbatan, %
Jami	66931,3	70,6	100,0	21902,2	75,7	100,0	45029,1	68,3	100,0
Oziq-ovqat mahsulotlari	11818,2	52,2	17,7	7931,7	50,5	36,2	3886,5	56,1	8,6
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	3050,6	42,5	4,6	579,3	27,1	2,6	2471,3	49,1	5,5
Energiya manbalari va neft mahsulotlari	699,5	157,2	1,0	695,3	14,5 m	3,2	4,2	1,1	
Qora va rangli metallar	1971,0	73,6	2,9	806,4	37,0	3,7	1164,6	2,3 p	2,6
Mashina va asbob-uskunalar	34982,8	64,0	52,3	5453,6	128,6	24,9	29529,2	58,6	65,6
Xizmatlar	21,8	72,9		0,8			21,0	70,2	
Boshqalar	14387,4	198,0	21,5	6435,1	138,6	29,4	7952,3	3,0 p	17,7

Import tarkibi dinamikasi

(ming. AQSH dollari)

Tarkib	2015-yil yanvar- mart	2016-yil yanvar-mart	2017-yil yanvar- mart	2018-yil yanvar- mart	2019-yil yanvar- mart
Jami	19042,1	24945,0	62769,6	94861,7	66931,3
Oziq-ovqat mahsulotlari	6459,4	1180,5	5122,2	22622,7	11818,2

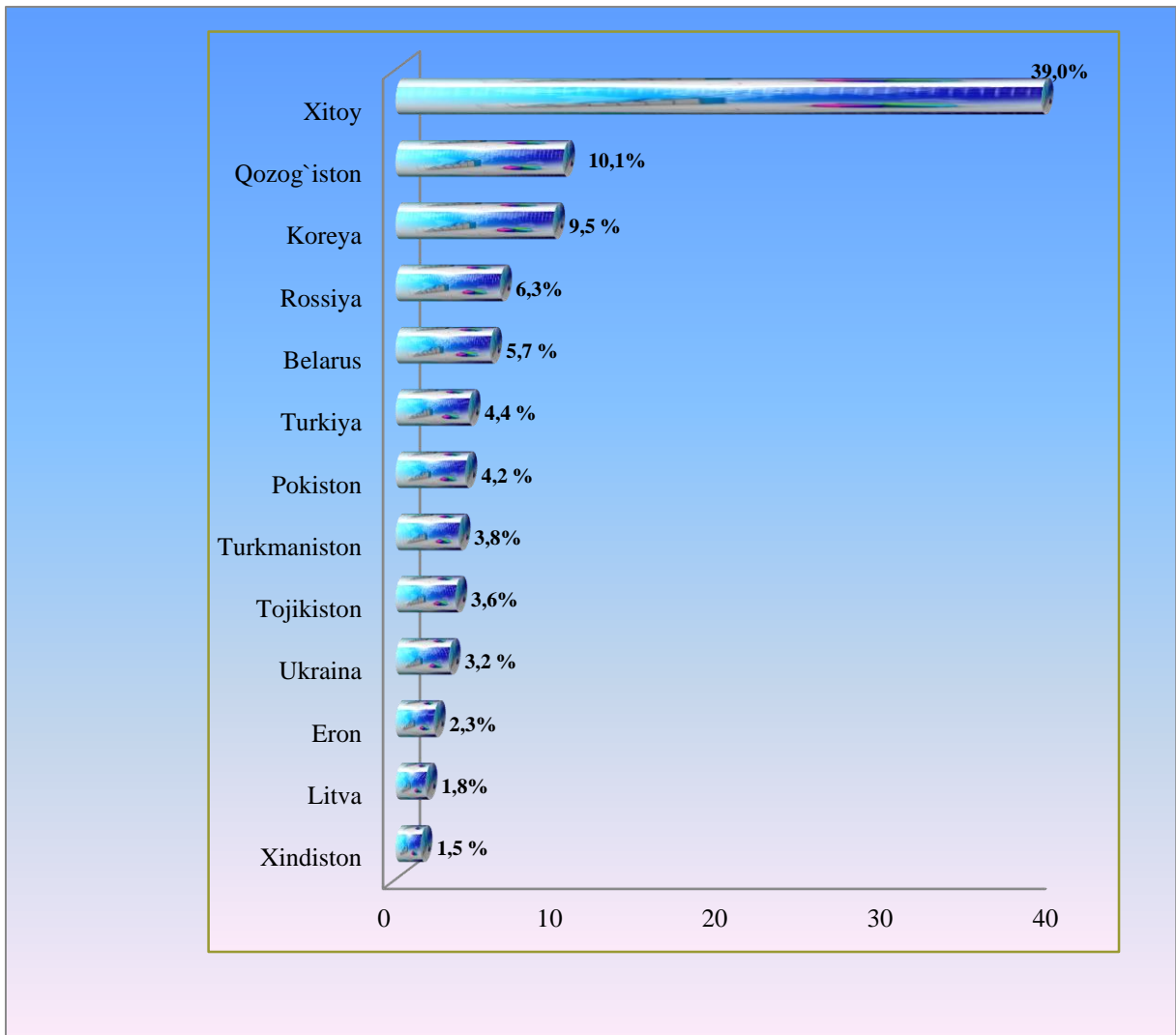

Tarkib	2015-yil yanvar- mart	2016-yil yanvar-mart	2017-yil yanvar- mart	2018-yil yanvar- mart	2019-yil yanvar- mart
Kimyo mahsulotlari va buyumlari	367,2	1231,8	4784,2	7171,5	3050,6
Energiya manbalari va neft mahsulotlari		221,5	86,9	444,9	699,5
Qora va rangli metallar	313,0	10933,7	11856,1	2679,2	1971,0
Mashina va asbob-uskunalar	7220,5	10397,0	36834,8	54646,3	34982,8
Xizmatlar	4070,3	0,0		29,9	21,8
Boshqalar	611,7	980,5	4085,4	7267,2	14387,4

Tovar va xizmatlar importi dinamikasi tahliliga ko`ra, 2019-yilning yanvar-mart oyi mobaynida import qilingan tovarlar hajmi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 27922,3 ming. AQSH dollariga kam import qilindi va 66909,5 ming. AQSH dollarini tashkil etdi. Xizmatlar importi esa 21,8 ming. AQSH dollarga yetgan.

Asosiy hamkorlar uchun import tovarlar va xizmatlar bilan tashqi savdo aylanmasi yanvar- mart oylarida Xitoy (39,0 foiz, jami importga nisbatan), Qozog'iston (10,1 foiz), Koreya Respublikasi (9,5 foiz), Rossiya (6,3 foiz), Belarus (5,7 foiz), Turkiya (4,4 foiz), Pokiston (4,2 foiz), Turkmaniston(3,8 foiz), Tojikiston (3,6 foiz) va Ukraina (3,2 foiz) ni tashkil etdi.

Jami import hajmida eng katta ulushga ega bo'lgan mamlakatlar, foizda

Viloyatimizda tashqi iqtisodiy faoliyatni rivojlantirish borasida amalga oshirilayotgan keng qamrovli islohotlar va horijiy mamlakatlari bilan olib borilayotgan mustahkam aloqalar natijasida viloyatimizning eksport salohiyati oshib bormoqda.

Shuningdek, hukumatimiz tomonidan bir qator soliq, bojxona imtiyozlarining yaratilishi, ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish va raqobatbardosh mahsulotlarni ishlab chiqarilishi milliy mahsulotlarimizni tashqi bozorlarda mustahkam o`rin egallashlari uchun zamin yaratmoqda.

**Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo`limi
Tel.:71-230-85-82**